

۴- فصل ماقبل آخر: تحلیل یافته‌ها (Data analysis):

ابتدا داده‌های خام بر اساس جداول و نمودارها آرایه شده و با بکارگیری آمار و نرم افزار مورد تحلیل قرار می‌گیرد. تذکر: اگر در رساله ارائه مدل وجود داشته باشد، عنوان این فصل به «تحلیل یافته‌ها و آرایه مدل» تغییر می‌کند.

۵- فصل آخر: بحث، نتیجه گیری و پیشنهادات (Discussion, conclusion & suggestion)

- I. مقدمه
- II. بحث
- III. نتیجه گیری
- IV. پیشنهادات: پیشنهادات به دو صورت آرایه می‌گردد:
 - a. نقطه نظرات و پیشنهادات پژوهشگر (Research implication) یک پژوهشگر تنها در دو قسمت می‌تواند مطلبی را از خود آرایه نماید، یکی در فرضیات و دیگری در پیشنهادات.
 - b. پیشنهاد برای پژوهش‌های آتی (Propose for further research) در اینجا عناوینی که می‌توان برای پژوهش‌های آتی بکار برد مطرح می‌گردد.

ب) فصول ایجابی:

بسته به نوع پژوهش و تعداد متغیرهای موجود در عنوان، تعداد فصول ایجابی تغییر می‌کند.

۱- پژوهش مقطعی (Cross sectional)

پژوهش مقطعی، رساله و پایان نامه دارای فصول ایجابی نبوده و طی همان پنج فصل مطرح شده در فصول الزامی خاتمه می‌یابند.

۲- پژوهش طولی (Longitudinal research)

اگر پژوهش از نوع طولی باشد در این صورت فصول ایجابی به تعداد متغیرها و همچنین ارتباط فی ما بین آنها، فصول ایجابی تدوین و آرایه خواهد شد.

مثال: پژوهش با عنوان «روند فقر، بی‌سوادی و اعتیاد در جنوب تهران: ۱۳۹۰-۱۳۷۰»

فصل چهارم: پدیده فقر در جنوب تهران

فصل پنجم: پدیده بی‌سوادی در جنوب تهران

فصل ششم: پدیده اعتیاد در جنوب تهران

فصل هفتم: رابطه فقر و بی‌سوادی در جنوب تهران

فصل هشتم: رابطه فقر و اعتیاد در جنوب تهران

فصل نهم: رابطه بی‌سوادی و اعتیاد در جنوب تهران

فصل دهم: رابطه فقر، بی‌سوادی و اعتیاد در جنوب تهران

منابع (References & bibliography):

- مراجع (References): منابعی هستند که در متن حتما به آنها استناد شده است. بنا بر این در پایان مقالات علمی بطور کلی و بدون استثنا مراجع ذکر می‌گردد. در پایان نامه منابعی که به آنها در متن ارجاع شده در پایان هر فصل (به شرطی که نحوه استناد با روش ونکوور باشد) ارایه می‌گردد.
- کتابنامه (Bibliography): در هر حال در پایان کتاب و رساله، کتابنامه می‌آید که شامل کلیه مراجع بعلاوه سایر منابعی است که پژوهشگر آنها را مرتبط با این پژوهش می‌داند و برای خواننده کمک کننده خواهد بود. مثال: «مطالعه تطبیقی مکانیزم کنترل در مدیریت دولتی کشورهای منتخب: ارایه مدل برای ایران» کلیه مراجع و کتب (خوانده شده و خوانده نشده) مرتب شده بر اساس نام خانوادگی نویسنده ارایه می‌گردد.

مقاله علمی (Scientific article)

حاصل پژوهش‌های علمی اصیل همواره به صورت یک یا چند مقاله علمی ارایه می‌شود. مقاله علمی بدان جهت دارای ارزش است که از چند فیلتر کنترلی گذشته و به وسیله متخصصان و افراد ذیصلاح مورد بررسی قرار می‌گیرد. بنا بر این همواره قابل استناد است. هزاران نشریه علمی در جهان در زمینه‌های علمی مختلف منتشر می‌شود که بر خلاف نشریات عادی مطلقاً جایی برای تبلیغ و آگهی غیر عملی و سود جویانه نیستند.

ارکان مقاله علمی:

مقاله علمی عمدتاً دارای ارکان زیر می‌باشد:

- ۱- عنوان (Title)
- ۲- چکیده (Abstract)
- ۳- مقدمه (Introduction)
- ۴- مواد و روش‌ها (Material & methods)
- ۵- یافته‌ها (Findings/Results)
- ۶- بحث و نتیجه (discussion & conclusion)
- ۷- منابع (References)

۱- عنوان (Title)

کلیدیه مطالب مطرح شده در عنوان پروپوزال در عنوان مقاله علمی نیز صدق می‌کند.

۲- چکیده (Abstract)

بر دو نوع می‌باشد. چکیده ساختاری (Structural abstract) و چکیده غیر ساختاری (Non-structural abstract) که از نظر محتوا و نظر سیستماتیک با هم هیچ تفاوتی ندارند و تفاوت اصلی و اساسی در ارایه عناوین فرعی در چکیده ساختاری بوده که این عناوین در چکیده غیر ساختاری ارایه نمی‌شوند.

تذکر: همواره چکیده خود را به صورت ساختاری مرقوم نموده و در صورت لزوم (بر اساس فرمت یک مجله خاص) می‌توان چکیده ساختاری را صرفاً با حذف عناوین فرعی به چکیده غیر ساختاری تبدیل کرد. علت تأکید بر نگارش و تدوین چکیده ساختاری آن است که حدود و ثغور مطالب در چکیده ساختاری و اعمال اندازه مطلوب در آن لحاظ می‌شود. چکیده در مقاله علمی همواره از ۱۵ سطر تائیدی تجاوز نمی‌کند حال آنکه چکیده در رساله دکتری حداکثر ۳۰ سطر تائیدی می‌باشد.

چکیده ساختاری دارای بخشهای ذیل می‌باشد:

۲-۱- زمینه (Background): فقط یک جمله در رابطه با سابقه امر و یا بیان مساله می‌باشد.

مثال: «از دیر باز مشکل فقر، بی‌سوادی و اعتیاد در جنوب تهران مطرح بوده و اخیراً به صورت یک معضل مورد توجه مقامات شهر تهران قرار گرفته است»

نکته: یک جمله نباید از دو و نیم سطر تائیدی تجاوز کند.

۲-۲- هدف (Objective): فقط یک جمله که به اهداف اصلی پژوهش اشاره می‌دارد.

۲-۳- مواد و روش‌ها (Material & methods): در تدوین مواد و روش‌ها توجه داشته باشید اگر برای آن پژوهش موادی مصرف شده باشد عنوان به صورت «مواد و روش‌ها» درج می‌گردد. در غیر این صورت عنوان به صورت «روش‌ها» اصلاح می‌شود. مواد و روش‌ها حداکثر دو جمله بوده که اشاره به نوع و روش‌های پژوهش بکار رفته، جامعه و نمونه، نوع نمونه‌گیری، ابزار پژوهش، شیوه گردآوری داده‌ها و تحلیل یافته‌ها دارد.

۲-۴- یافته‌ها (Findings/Results): یافته‌ها قسمت عمده چکیده را به خود اختصاص می‌دهد که پژوهشگر حاصل یافته‌های پژوهش خود را با اعداد و ارقام (در صورت لزوم) ارایه می‌دهد.

یادآوری: واژه انگلیسی «Results» به معنای یافته‌های خام و واژه انگلیسی «Findings» به معنای یافته‌های تحلیل شده می‌باشد. به عنوان مثال مرکز کنترل و پیشگیری از بیماری‌های امریکا (CDC) همواره یافته‌های خام را از پژوهشگر اخذ نموده و خود یافته‌ها را مورد تحلیل قرار می‌دهد.

۲-۵- نتیجه‌گیری (Conclusion): فقط یک جمله بدون ذکر عدد و رقم و بدون استناد می‌باشد. نتیجه‌گیری بر اساس فرمول بندی ذیل می‌تواند تدوین گردد:

- ① نوعی جمع بندی از یافته‌ها
- ② آینده‌نگری (Forecasting)
- ③ تعمیم (Generalization)
- ④ پیشنهاد (Proposal)

مثال: نتیجه‌گیری: «① با توجه به سطح گسترده فقر، بی‌سوادی و اعتیاد در جنوب تهران» «④ ارایه برنامه‌های آموزشی مداوم» «③ در چنین جوامعی» «② می‌تواند به کاهش چشمگیر سه معضل مزبور منتهی گردد.»

۲-۶- لغات کلیدی (Keywords): حداکثر ۶ واژه کلیدی موجود در عنوان، اهداف، سوالات و فرضیات نام برده می‌شود. تذکر: حروف اول تمامی این واژه‌ها به زبان انگلیسی باید با حرف بزرگ باشد. به جای عنوان لغات کلیدی برخی موارد از عناوین دیگری همچون واژه‌های کلیدی، کلید واژه یا گل واژه استفاده می‌شود.

حجم مقاله:

در زمینه‌های علمی مختلف حجم مقالات متفاوت می‌باشد. به عنوان مثال در علوم پزشکی، علوم پایه، فنی مهندسی و کشاورزی حداکثر ۱۰ صفحه، در علوم اجتماعی حداکثر ۱۵ صفحه و علوم انسانی ۲۰ تا ۲۵ صفحه که بنا بر نوع مجله و شرایط، این تعداد صفحات قابل تغییر می‌باشند.

NashrElm.com